

ข้อมูลปัญหาและอุปสรรค
จากวิทยุชุมชนรบกวนการบิน บั้งไฟ โคมลอยและโคมควัน
ต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

๑. ปัญหาวิทยุชุมชนรบกวนการบินต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ

๑.๑ ปัญหา/อุปสรรค

เนื่องจากวิทยุสื่อสารในการควบคุมจราจรทางอากาศอยู่ในย่านความถี่ ๑๑๘.๐๐๐ - ๑๓๖.๙๗๕ เมกะเฮิรตซ์ กระจายเสียงด้วยระบบ AM ในขณะที่การกระจายเสียงระบบ FM ใช้คลื่นความถี่ ๘๘.๐๐๐ - ๑๐๘.๐๐๐ เมกะเฮิรตซ์ ซึ่งปกติแล้วเครื่องส่ง FM ที่ได้มาตรฐานจะต้องไม่ส่งสัญญาณความถี่แปลกปลอมออกมา แต่ในกรณีที่มีการส่งกระจายเสียงชุมชนด้วยเครื่องส่งที่ด้อยคุณภาพนั้น มีการส่งคลื่นความถี่แปลกปลอมออกมาตรงกับคลื่นความถี่ใช้งานในการควบคุมจราจรทางอากาศ รบกวนการบินระบบการเดินอากาศของประเทศ จึงทำให้เกิดการรบกวนในปัจจุบัน และเมื่อสถานีวิทยุ FM ออกอากาศ เครื่องรับวิทยุภาคพื้นดินจะรับสัญญาณได้ไกลสุดประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ในขณะที่การรบกวนภาคอากาศจะขึ้นอยู่กับความสูงของเครื่องบิน หากส่งคลื่นความถี่แปลกปลอมออกมาด้วย จะไม่เพียงรบกวนสถานีภาคพื้นดินของ บวท. แต่จะรบกวนเครื่องบินบนอากาศด้วย เนื่องจากคลื่นความถี่สามารถเดินทางได้ตามระยะสายตา (Line of Sight) จากข้อมูลสถิติการรบกวนที่ บวท. ได้รับแจ้งจากนักบิน ซึ่งได้มีการบันทึกข้อมูลไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ในส่วนของระบบวิทยุสื่อสารย่านความถี่ ๑๑๘.๐๐๐ - ๑๓๖.๙๗๕ เมกะเฮิรตซ์ ที่ใช้ในการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศกับนักบินมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑,๗๘๑ ครั้ง ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๒,๖๐๔ ครั้ง ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๓,๓๑๑ ครั้ง ในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๒๖๒ ครั้ง และในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๕๓๔ ครั้ง

นอกจากนี้ ในปัจจุบันการรบกวนจากวิทยุภาคพื้นเริ่มส่งผลกระทบต่อย่านความถี่ ๑๐๘.๐๐๐ - ๑๑๘.๐๐๐ เมกะเฮิรตซ์ ซึ่งเป็นย่านความถี่ที่ใช้สำหรับเครื่องช่วยการเดินอากาศ ในการบอกทิศทางและแนวกิ่งกลางทางวิ่งเพื่อให้อากาศยานลงสู่สนามบินโดยปลอดภัย สาเหตุหลักของการเกิดปัญหาการรบกวนของสัญญาณวิทยุส่วนใหญ่เกิดจากเครื่องส่งวิทยุตลอดจนการเชื่อมต่ออุปกรณ์ สายส่งกำลัง สายอากาศ ของสถานีวิทยุชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน และไม่มีการควบคุมให้ได้ตามมาตรฐาน ทำให้สถานีส่งคลื่นความถี่แปลกปลอมออกมารบกวนย่านความถี่ที่ บวท. ใช้งาน

สำหรับอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิทยุชุมชนรบกวนการบินสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

- ไม่ได้รับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาจากสถานีวิทยุชุมชน
- เจ้าของสถานีอ้างว่าไม่ทราบ ไม่มีช่าง ไม่มีงบประมาณแก้ไข หรือแก้ไขแล้ว แต่การรบกวนยังอยู่
- สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งไม่เชื่อว่าการรบกวนจะไปถึงเครื่องบินได้ แม้จะได้รับหนังสือเตือนจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
- คลื่นความถี่วิทยุชุมชนเข้ามารบกวนการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศกับนักบิน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยการบิน

๑.๒ สถิติวิทยุชุมชนรบกวนการบิน (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓ ความคืบหน้าของการดำเนินการ

บวท. ได้ร่วมกับ กสทช. ในการทดสอบทางเทคนิคของการวัดสัญญาณรบกวนด้านการบิน นอกจากนี้ กสทช. จะมีมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม โดยจะมีการประกาศแนวทางการแก้ไขปัญหาความถี่รบกวน จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

๑. ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ...

๒. ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การวัดการแพร่แปลกปลอมของสถานีทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ...

๓. ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ป้องกันการรบกวนการใช้คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุการบินของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. ...

๑.๔ ผลกระทบจากการรบกวน มี ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. การรบกวนการสื่อสาร

๑.๑ ทำให้การสื่อสารระหว่างผู้ควบคุมจราจรทางอากาศกับนักบินรับฟังไม่ชัดเจน

๑.๒ การรบกวนการสื่อสารระหว่างผู้ควบคุมจราจรทางอากาศกับนักบินทำให้การสื่อสารรับฟังไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้

๑.๓ รบกวนเครื่องรับวิทยุของเครื่องบิน ทำให้เกิดความรำคาญแก่นักบิน

๒. การรบกวนเครื่องช่วยการเดินอากาศ (Localizer และ VOR)

๒.๑ ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการนำเครื่องบินเข้ามาลง ณ สนามบิน

๑.๕ วิธีการแก้ไขปัญหาของ บวท.

(๑) สถานีวิทยุกระจายเสียงที่สำนักงาน กสทช. ออกใบอนุญาตให้ทดลองออกอากาศไปแล้วนั้น หากจะให้มีการออกอากาศใหม่อีกครั้งให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ สถานีจะต้องนำเครื่องส่งมาตรวจมาตรฐานให้ผ่านตามระเบียบสำนักงาน กสทช. ประกาศบังคับใช้งาน และขออนุญาต มี ใช้ ตั้งสถานีให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๑.๒ หลังจากเครื่องส่งตรวจผ่านมาตรฐาน เมื่อนำเครื่องส่งไปเชื่อมต่อเข้ากับระบบสายอากาศเพื่อส่งกระจายเสียงในครั้งแรก จะต้องมีการตรวจวัดการแพร่กระจายคลื่นว่ามีการรบกวนในย่านการบินหรือไม่พร้อมจัดทำรายงานผลการตรวจวัดการแพร่กระจายคลื่นไปยังสำนักงาน กสทช. เพื่อรับรองผล หากไม่มีการรบกวนการบินและกิจการอื่น จึงจะอนุญาตให้ออกอากาศต่อไปได้

๑.๓ เมื่อดำเนินการตามข้อ ๑.๒ แล้วไม่พบการรบกวนให้สำนักงาน กสทช. ผู้กรัดด้วยลวดตะกั่ว Seal ปิดทับลวดที่ Lock ระหว่างเครื่องส่งวิทยุกับสายนำสัญญาณ เพื่อป้องกันการนำเครื่องส่งที่ไม่ได้มาตรฐานมาออกอากาศ

๑.๔ เมื่อสถานีวิทยุออกอากาศครบ ๑ ปี ให้ดำเนินการตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ เมื่อตรวจผ่านมาตรฐานทางสำนักงาน กสทช. จึงต่อใบอนุญาตให้ออกอากาศต่อไปได้

(๒) การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยในการเดินอากาศ โดยให้ปลอดภัยการรบกวนจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ติดตั้งอยู่โดยรอบท่าอากาศยาน กำหนดให้ท่าอากาศยานหลักที่รัศมี 50NM สำหรับท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และ 30NM สำหรับท่าอากาศยานภายในประเทศ

(๓) จัดเก็บข้อมูลสถานีวิทยุกระจายเสียงโดยรอบสนามบินตามข้อ ๒ หากเกิดการรบกวนขึ้นจะได้ประสานงานกับทางสถานีได้ทันที เพื่อให้ยุติการออกอากาศได้ และปรับปรุงสถานีต่อไป

(๔) ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการสถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ตระหนักถึงความปลอดภัยในการเดินอากาศ กับการถูกรบกวนจากสถานีวิทยุกระจายเสียง

(๕) การขออนุญาตใช้งานความถี่สำรองเพิ่มเติม จากเดิมที่ได้รับการต่ออายุมา ๑๕ ความถี่ (โดยข้อมูลทั้งหมดนี้ บวท. ได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงาน กสทช.)

๔/(๖) การแก้ไข...

(๖) การแก้ไขการรบกวนการสื่อสาร บวท. ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาตามแนวปฏิบัติของการดำเนินการเมื่อเกิดคลื่นรบกวน ส่วนการแก้ไขปัญหาการรบกวนเครื่องช่วยการเดินอากาศนั้น จะดำเนินการตรวจสอบและประสานงานกับสำนักงาน กสทช. เขต หรือเมื่อตรวจพบแหล่งรบกวน จะพยายามเจรจากับสถานีที่ส่งสัญญาณรบกวนให้ยุติการออกอากาศและให้ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องส่งต่อไป หากไม่สามารถเจรจากับสถานีส่งสัญญาณรบกวนให้ยุติการรบกวนได้ บวท. จะแจ้งสำนักงาน กสทช. เขต ให้มาดำเนินการต่อไป

(๗) ดำเนินการให้คำปรึกษา/แนะนำ และให้ความรู้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียงตามที่ได้รับคำขอความอนุเคราะห์และเดินทางไปให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการสถานีวิทยุกระจายเสียงร่วมกับ สำนักงาน กสทช. อย่างต่อเนื่อง

(๘) บวท. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดหาเครื่องมือในการตรวจสอบสัญญาณรบกวนร่วมกับสำนักงาน กสทช. เพิ่มเพื่อติดตั้งใช้งานในการตรวจสอบสัญญาณรบกวนสำหรับ ศูนย์ฯ ภูมิภาค และหอบังคับการบินที่มีสถิติการรบกวนอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสามารถรับสัญญาณรบกวนในบริเวณที่ติดตั้งเครื่องมือได้ ทำให้มีข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์หาแหล่งรบกวน และทำให้สามารถระงับการรบกวนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๑.๖ การผลักดันการแก้ปัญหา: มาตรการแก้ไขปัญหาร่วมกับสำนักงาน กสทช.

มาตรการระหว่าง บวท. และสำนักงาน กสทช. โดยได้ดำเนินการดังนี้

(๑) เพิ่มความเข้มงวดในมาตรการการตรวจสอบมาตรฐาน การวัดการแพร่กระจายคลื่น การป้องกันการใช้เครื่องส่งไม่ได้มาตรฐานและการขออนุญาตการมี ไซ้ ตั้งสถานี

(๒) กำหนดพื้นที่ปลอดภัยในการเดินอากาศ ซึ่งปลอดจากการรบกวนของจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ติดตั้งอยู่โดยรอบสนามบิน

(๓) จัดเก็บข้อมูลสถานีวิทยุกระจายเสียงโดยรอบสนามบิน และประสานงานกับสถานีให้ยุติการออกอากาศหากเกิดการรบกวนขึ้น

(๔) ส่งเสริมการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการสถานีวิทยุกระจายเสียง

(๕) พิจารณาขออนุญาตใช้งานความถี่สำรองเพิ่มเติม

บวท. ได้รับมอบหมายจากกระทรวงคมนาคม (คค.) ให้ดำเนินการยกร่างบันทึกความร่วมมือระหว่าง คค. กับ สำนักงาน กสทช. มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารคลื่นความถี่ และแก้ไขปัญหาวិทยุภาคพื้นรบกวนการสื่อสารการบินและวิทยุเครื่องช่วยการเดินอากาศ ซึ่งเป็น ๑ ใน ๔ ปัจจัยอันตรายทางการบินที่ คค. ให้ความสำคัญ

๑.๗ ข้อมูลผลการดำเนินงาน ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘

เมื่อวันจันทร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องมฆวานรังสรรค์ สโมสรทหารบก กรุงเทพฯ ได้ดำเนินการจัดพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่าง คค. กับ สำนักงาน กสทช. และจัดการประชุมเสวนา (Symposium) เรื่อง “วิทยุภาคพื้นที่ไม่ได้มาตรฐานรบกวนการบิน ๑ ใน ๔ ปัจจัยอันตรายด้านการบิน กระทบเศรษฐกิจของชาติ” ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กระทรวงคมนาคม กองทัพบก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย สมาคมนักบินไทย สมาคมวิทยุกระจายเสียงจังหวัดกาญจนบุรี บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยสมายส์แอร์เวย์ จำกัด บริษัท โอเรียนท์ ไทยแอร์ไลน์ จำกัด บริษัท กานต์นิธิ เอวิเอชั่น จำกัด ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สื่อมวลชน (สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ) และสำนักงาน กสทช. บันทึกความร่วมมือนี้เป็นการบริหารจัดการการใช้คลื่นความถี่ในกิจการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งการจัดการปัญหาการรบกวนของคลื่นความถี่เป็นหนึ่งในประเด็นความร่วมมือภายใต้บันทึกความร่วมมือดังกล่าว

ทั้งนี้ การรบกวนการสื่อสารการบินของคลื่นวิทยุภาคพื้นที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นประเด็นเร่งด่วนที่ถูกยกระดับให้เป็น ๑ ใน ๔ ปัจจัยอันตรายทางการบิน ที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพลักษณ์ของประเทศไทย ดังนั้น บวท. และสำนักงาน กสทช. ในฐานะหน่วยงานผู้กำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ จึงร่วมกันจัดประชุมเสวนาครั้งนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงผลกระทบของคลื่นวิทยุภาคพื้นที่ไม่ได้มาตรฐานซึ่งเป็นอันตรายต่อกิจการบิน และร่วมมือกันแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเดินอากาศ

บวท. ได้มีการผลักดันร่วมกับสำนักงาน กสทช. ซึ่งจะมีการประกาศใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการควบคุมและมีมาตรการเพื่อบริหารจัดการปัญหาวิทยุชุมชนให้ลดน้อยลงและไม่ส่งผลกระทบต่อกิจการด้านการบิน

๑.๘ ข้อมูลผลการดำเนินงาน ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ได้มีการจัดอบรมสัมมนาภายใต้บันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงคมนาคม กับ สำนักงาน กสทช. รวม ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเวียงลคอร จังหวัดลำปาง ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซนทารา แกรนด์ ไฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ทจังหวัดอุดรธานี และครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักงาน กสทช. ภาค ๑ กรุงเทพมหานคร

การดำเนินการของทั้งสองหน่วยงานนอกเวลาราชการและในช่วงวันหยุดราชการ สรุปได้ดังนี้

๑) บวท. มีหนังสือแจ้งการรบกวนอย่างเป็นทางการผ่านทาง e-mail ไปยังสำนักงาน กสทช. เขต และสำเนาเรื่องให้สำนักงาน กสทช. ภาค

๒) บวท./กสทช. ประสานงานเพิ่มเติมผ่านทาง Application Line หากพบการรบกวนคลื่นความถี่นอกเวลาราชการ และผู้แทนสำนักงาน กสทช. จะนำไปประสานงานภายในเพื่อระงับการออกอากาศคลื่นวิทยุภาคพื้นทีส่งสัญญาณรบกวน

๓) สำนักงาน กสทช. เขต มอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการ โดยกำหนดเวลาในการดำเนินการจะนับถัดจากวันที่สำนักงาน กสทช. เขตได้รับหนังสือแจ้งการรบกวน

๔) สำนักงาน กสทช. เขต แจ้งผลการดำเนินการเบื้องต้นให้ บวท. ทราบผ่านทาง Application Line

๕) สำนักงาน กสทช. เขต มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการอย่างเป็นทางการให้ บวท. ทราบผ่านทางไปรษณีย์

ในกรณีไม่มีการตอบรับจากสำนักงาน กสทช. เมื่อมีการแจ้งพบคลื่นความถี่วิทยุภาคพื้นทีรบกวนคลื่นความถี่สื่อสารการบินภายใน ๓ วัน จึงจำเป็นต้องมีการแจ้งการตรวจพบเข้าไปอีกครั้งหนึ่ง ส่งผลต่อจำนวนการร้องเรียนไปยังสำนักงาน กสทช. และเมื่อ บวท. แจ้งพบการรบกวนคลื่นความถี่สื่อสารการบินและได้ทำการรายงานการตรวจพบให้แก่สำนักงาน กสทช. ทราบแล้วนั้น โดยปกติสำนักงาน กสทช. จะมีขั้นตอนการรายงานการพบ/ไม่พบการรบกวนให้แก่ บวท. ทราบภายใน ๓ วัน อย่างไรก็ตาม บวท. ร้องขอให้สำนักงาน กสทช. มีการตอบรับอย่างรวดเร็วเมื่อได้รับแจ้งการตรวจพบการรบกวนคลื่นความถี่สื่อสารการบินว่าได้รับเรื่องร้องเรียนจาก บวท. เรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจสอบหาแหล่งกำเนิดคลื่นความถี่รบกวน เพื่อที่ บวท. จะสามารถแจ้งไปยังสายการบินที่มีการร้องเรียนเข้ามาได้เช่นกัน

๒. ปัญหาการจุดบั้งไฟต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ

๒.๑ ปัญหา/อุปสรรค

การจุดบั้งไฟเป็นประเพณีท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความสำคัญ และเป็นประเพณีสืบทอดมายาวนานมีกำหนดจัดในช่วงเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม แต่ปัจจุบันพฤติกรรมการจุดบั้งไฟมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอันตรายร้ายแรงต่ออากาศยาน ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศในกรณีเกิดอุบัติเหตุกับอากาศยาน เช่น การจุดบั้งไฟนอกเทศกาล การจัดแข่งขันความสูงของบั้งไฟและการลักลอบการจุดบั้งไฟเพื่อการพนัน เป็นต้น ซึ่งในหลายกรณี ไม่เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ ที่แสดงไว้ในประกาศกรมการบินพลเรือน ปัจจุบันคือ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) เรื่องการแจ้งข่าวเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศ ปี ๒๕๕๓ และใบรับแจ้งข้อมูลการจุดบั้งไฟ/ปล่อยโคมลอย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัญหาต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ เนื่องจาก

- มีการจุดบั้งไฟในพื้นที่ที่ไม่ได้ประกาศในระบบของผู้ทำการในอากาศ (Notice to Airmen: NOTAM)
- มีการจุดบั้งไฟเกินความสูงที่ได้ประกาศใน NOTAM
- บางครั้งการประกาศ NOTAM สำหรับการจุดบั้งไฟครอบคลุมระยะเวลานานเป็นอุปสรรคต่อการบิน
- มีการจุดบั้งไฟในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงคือ ในบริเวณเส้นทางขึ้นและแนวร่อนลงสู่ท่าอากาศยานสำหรับการขึ้น-ลงของอากาศยาน และบริเวณใกล้เคียงเส้นทางบินหลักในการเข้า-ออกของอากาศยาน
- ประชาชน/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ขาดความตระหนักรู้และความเข้าใจในผลกระทบของการจุดบั้งไฟต่อการปฏิบัติการบินและการให้บริการจราจรทางอากาศ
- ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชน/ผู้จัดงาน กรณีมีเหตุการณ์ฉุกเฉินในการจุดบั้งไฟ

๒.๒ สถิติการออกประกาศ NOTAM จากการจุดบั้งไฟ/การปล่อยโคมลอยและโคมควัน และการรายงานการพบเห็นการจุดบั้งไฟ/การปล่อยโคมลอยและโคมควัน ในพื้นที่ที่ไม่ได้แจ้งออกประกาศ NOTAM โดยนักบิน (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๓. ปัญหาการปล่อยโคมลอยและโคมควันต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ

๓.๑ ปัญหา/อุปสรรค

ในช่วงต้นปี ๒๕๕๑ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ได้รายงานให้ กพท. ทราบว่ามีสถิติการพบซากโคมลอยและโคมควันที่ร่วงหล่นภายในเขตท่าอากาศยานเชียงใหม่ จำนวนเพิ่มขึ้นเกินกว่าหนึ่งเท่าตัวเมื่อเทียบกับสถิติ ปี ๒๕๔๙ ซึ่งทำให้เกิดความกังวลต่ออากาศยาน ชีวิต ทรัพย์สิน และภาพลักษณ์ของประเทศในกรณีเกิดอุบัติเหตุกับอากาศยาน ประกอบกับปัจจุบันพฤติกรรมการปล่อยโคมลอยและโคมควันของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปจากวัตถุประสงค์ดั้งเดิม ซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่น มาเป็นการจัดกิจกรรมนอกเทศกาล การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว การแข่งขันโคมลอยและโคมควัน เป็นต้น

ซึ่งในหลายกรณี ไม่เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับที่แสดงไว้ในประกาศ กพท. เรื่องการแจ้งข่าวเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินอากาศ ปี ๒๕๕๓ และใบรับแจ้งข้อมูลการจุดบั้งไฟ/ปล่อยโคมลอย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัญหาต่อระบบการเดินอากาศของประเทศ เนื่องจาก

- มีการปล่อยโคมลอยและโคมควันในแนวร่อนและเส้นทางขึ้น-ลงของอากาศยาน
- การปล่อยโคมลอยและโคมควันไม่สามารถควบคุมพื้นที่และทิศทางเพื่อให้คำแนะนำกับนักบินได้ เนื่องจากทิศทางลมในขณะที่ปล่อยโคมลอยและโคมควัน
- ประชาชน/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ขาดความตระหนักรู้และความเข้าใจในผลกระทบของการปล่อยโคมลอยและโคมควัน ต่อการปฏิบัติการบินและการให้บริการจราจรทางอากาศ

- ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชน/ผู้จัดงาน กรณีมีเหตุการณ์ฉุกเฉินในการปล่อยโคมลอยและโคมควัน

๔. การดำเนินงานในการกำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายด้านการขนส่งทางอากาศ จากกรณีการปล่อยโคมลอย/โคมควัน และการจุดบั้งไฟ สรุปรายการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ บวท. ได้นำเสนอ Roadmap การปฏิรูปงานการปล่อยโคมลอย/โคมควัน และการจุดบั้งไฟ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนด้านความปลอดภัยในการเดินอากาศ ต่อ คค. เพื่อประมวลผลข้อมูลนำเสนอหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คสช. โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ปัญหา ผลกระทบ และทำความเข้าใจกับประชาชนให้มากขึ้น
๒. บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๒๑ ฯลฯ
๓. เร่งรัด ผลักดันการตรากฎหมาย/กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องที่ยังเป็นฉบับร่างอยู่ เช่น ร่าง พ.ร.บ. อากาศยาน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอากาศยาน

๔.๒ จากการประชุมมาตรการรักษาความปลอดภัย และลดความเสี่ยงอุบัติเหตุจากการจุดบั้งไฟช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๒ กระทรวงคมนาคม โดยมีปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธาน

บวท. ได้นำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบถึงสถิติการจุดบั้งไฟที่เข้ามาในเขตเส้นทางบิน อีกทั้งระยะความสูงของบั้งไฟที่สูงเกินมาตรฐาน ส่งผลให้นักบินสามารถมองเห็นได้ ณ ขณะทำการบิน เพราะขณะนี้พบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการลักลอบจุดบั้งไฟที่ดัดแปลงจากท่อพีวีซี ซึ่งมีแรงระเบิด และพุ่งได้สูงถึง ๒๐,๐๐๐ ฟุต จนอาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อเครื่องบิน และกระทบต่อความเชื่อมั่นในนานฟ้าไทยได้ ซึ่งที่ประชุมจะจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากกรณีการจุดบั้งไฟให้ คสช. พิจารณาแก้ไขเป็นวาระแห่งชาติ ต่อไป

๔.๓ จากการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แนวทางแก้ไขด้านการขนส่งทางอากาศ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ อาคารสโมสร กระทรวงคมนาคม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธาน

บวท. ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการปล่อยโคมลอย/โคมควัน และการจุดบั้งไฟ ซึ่งจากการประชุม รวค. ได้มอบหมายให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ให้คณะกรรมการ บวท. เสนอมาตรการแนวทางและการแก้ไข พร้อมกับให้ผู้บริหาร บวท. ผลักดันการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง
- ๒) ให้ รองปลัดกระทรวงคมนาคม (รปค.) (นายวรเดชฯ) เป็นหัวหน้าทีม ร่วมกับผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงคมนาคม (พล.ต.ท. วรศักดิ์ฯ) เพื่อการวางแผนการทำงานและร่วมทำงานอย่างบูรณาการกับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อสรุปภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๔.๔ กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยในการเดินอากาศ จากกรณีการปล่อยโคมลอย/โคมควัน และการจุดบั้งไฟ ที่มีการจุดและปล่อยโดยไม่เลือกเทศกาล ด้วยขนาดที่ใหญ่ขึ้นลอยขึ้นไปบนอากาศที่ความสูงมากขึ้นจนเข้าใกล้อากาศยานที่ทำการบินอยู่ ส่งผลอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยในการเดินอากาศ ซึ่งได้พยายามสร้างความเข้าใจและสร้างแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างภาคประชาชนกับผู้รับผิดชอบด้านการบินมาอย่างต่อเนื่อง จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น

คค. ซึ่งมีภารกิจในการดูแลรับผิดชอบการขนส่งทางอากาศของประเทศไทย ได้ตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควัน และการจุดบั้งไฟ ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงได้จัดให้มีการดำเนินการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Cooperation: MOC) เรื่อง การป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยาน จากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควัน และการจุดบั้งไฟ ระหว่างหน่วยงาน ๑๐ หน่วยงานประกอบด้วย กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และกรุงเทพมหานคร ในวันพฤหัสบดีที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ ณ อาคารสโมสรและหอประชุม กระทรวงคมนาคม โดยมีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานพิธีลงนามฯ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ อันเป็นต้นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายร้ายแรงที่อาจจะเกิดขึ้นต่ออากาศยาน เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมายใดใช้บังคับเพื่อควบคุมโดยตรงซึ่งทั้ง ๑๐ หน่วยงานที่ร่วมลงนามฯ จะร่วมมือในการบูรณาการการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควัน และการจุดบั้งไฟ ดังนี้

๑. กระทรวงคมนาคม กำหนดแนวทางและมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายร้ายแรงต่ออากาศยานจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ โดย บวท. จัดทำแผนที่กำหนดพื้นที่โซนนิ่ง พื้นที่ควบคุมและเฝ้าระวังเป็นพิเศษบริเวณโดยรอบสนามบิน เพื่อใช้ประกอบการจัดทำประกาศขอความร่วมมือประชาชนห้ามปล่อยโคลมลอยและโคลมควัน

๒. กระทรวงมหาดไทย เร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่...) พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้สามารถควบคุมการจุดบั้งไฟและตะไลด้วย โดยมอบหมายหน่วยงานดำเนินการตามแนวทางและมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายร้ายแรงต่ออากาศยานจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและถือปฏิบัติตามกฎหมาย

๓. กระทรวงกลาโหม ให้การสนับสนุนกำลังพลและยุทธโปกรณ์ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอันเกิดขึ้นจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ เมื่อได้รับการร้องขอจากส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และให้การสนับสนุนการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการควบคุมยุทธภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่อาจถูกนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของบั้งไฟ

๔. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวตระหนักถึงอันตรายจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟที่อาจส่งผลกระทบต่อการบินและอากาศยาน โดยให้จัดใช้โคลมลอย/โคลมควันและบั้งไฟในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่มีใช้เชิงวัฒนธรรมประเพณี

๕. กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกให้แก่นักเรียนนักศึกษาเพื่อตระหนักถึงเรื่อง ความปลอดภัยและภัยอันตราย รวมถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ โดยการนำเนื้อหาไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

๖. กระทรวงวัฒนธรรม รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมการปล่อยโคลมลอย/โคลมควัน และการจุดบั้งไฟ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยและผลกระทบต่อการบินและอากาศยาน รวมถึงความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของส่วนรวมจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ

๗. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กวดขัน/ควบคุม เรื่องพินันบั้งไฟ และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

๘. กรมประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนโดยทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงอันตราย รวมถึงรับทราบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยโคมลอย/โคมควันและการจุดบั้งไฟ โดยให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางและมาตรการที่กระทรวงคมนาคมกำหนด

๙. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มอบหมายให้สำนักงานพุทธศาสนาจังหวัดในการประสานงานกับวัด เพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมการปล่อยโคมลอย/โคมควันและการจุดบั้งไฟ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดั้งเดิมของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัย และผลกระทบต่อการบินและอากาศยาน รวมทั้งความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของส่วนรวมจากการปล่อยโคมลอย/โคมควันและการจุดบั้งไฟ

๑๐. กรุงเทพมหานคร พิจารณาออกประกาศกำหนดแนวทางและมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายจากการปล่อยโคมลอย รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ ภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้งดปล่อยโคมลอย/โคมควันโดยเด็ดขาด เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงที่อาจเกิดอัคคีภัยต่อบ้านเรือนประชาชน รวมถึงอันตรายร้ายแรงต่อการบินและอากาศยาน

นอกจากนั้น กระทรวงฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงาน โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม จะเป็นหน่วยงานประสานและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ซึ่งบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

๔.๕ บวท. จัดสัมมนาเรื่อง “การบริหารงานด้านความมั่นคง กับปัจจัยอันตรายทางการบิน” เมื่อวันพุธที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมดุสิต ปริ๊นเซส โคราช จังหวัดนครราชสีมา ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานด้านความมั่นคง (ทหาร ตำรวจ และข้าราชการพลเรือนฝ่ายปกครอง) จาก ๒๐ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงผลกระทบจากการจุดบั้งไฟ การปล่อยโคมลอย/โคมควัน รวมถึงวิฤกษ์ชุมชน และร่วมกันหามาตรการควบคุมและลดความเสี่ยงของปัจจัยอันตรายทางการบิน และได้มีการสั่งการของแม่ทัพภาค ๒ ให้ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย ดำเนินมาตรการป้องกัน กวดขัน/ควบคุม และประชาสัมพันธ์เพื่อการควบคุมและป้องกันอันตรายร้ายแรงที่อาจกระทบต่อการบินและอากาศยาน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘ แม่ทัพภาค ๒ ออกวิฤกษ์ราชการ แจ้งฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย ดำเนินมาตรการป้องกัน กวดขัน/ควบคุม และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น เพื่อการควบคุม/ป้องกันอันตรายที่อาจกระทบต่อการบิน หน่วยงานสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มีการจัดประชุมเพื่อหารือแนวทาง

๔.๖ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร จัดการประชุมคณะกรรมการร่วมประสานและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากการปล่อยโคมลอย/โคมควันและการจุดบั้งไฟ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๔ กระทรวงคมนาคม ซึ่งมีรองปลัดกระทรวงคมนาคม ด้านอำนวยการ เป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงกลาโหม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงคมนาคม ผู้แทนสำนักงานกรรมการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ผู้แทนบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ผู้แทนบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ

๔.๗ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มีการจัดประชุมเพื่อหารือแนวทางป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากการปล่อยโคลมลอย/โคลมควันและการจุดบั้งไฟ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๕.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๑ ชั้น ๒ อาคาร สนข. ซึ่งมีผู้อำนวยการสำนักแผนความปลอดภัย เป็นประธาน ประกอบด้วย พ.ต.อ.ดร.เดชชาติ สุขุมมะสวัสดิ์ ผู้แทนสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ผู้แทน บวท. ผู้แทน บกท. ผู้แทนสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส นกแอร์ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมายล์แอร์ โลอันแอร์ และนายปรีชา ชูทรัพย์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์ปลอดภัยกระทรวงคมนาคม เป็นต้น เพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการบิน เพื่อหาแนวทางดำเนินการลดความเสี่ยงจากปัจจัยอันตรายทางการบิน และการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

๔.๘ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อพิจารณาหาแนวทางการควบคุมหรือจำกัดการจุดบั้งไฟไม่ให้เกิดอันตราย โดยมีการประชุมเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และมีผู้แทนจาก บวท. เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการพิจารณาร่างกฎกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกำหนดมาตรฐานการผลิต การค้า การครอบครอง ดอกไม้เพลิงและวัตถุระเบิดที่ใช้ในการผลิตดอกไม้เพลิง (ฉบับที่...) พ.ศ.... และร่างคำสั่งกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จำกัดประเภท ชนิด ขนาด ดอกไม้เพลิงชนิดพลุบั้งไฟ และพลุทะเล ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เพื่อออกเป็นกฎหมายและร่างคำสั่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จะใช้แนวทางทางกฎหมายควบคุมไปกัมาตรการทางปกครอง และจะหารือกับประชาชนทางภาคอีสานเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือต่อไป

๔.๙ กระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานการประชุมการแก้ไขปัญหาปัจจัยอันตรายทางการบิน ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งแก้ปัญหาปัจจัยอันตรายทางการบิน โดยใช้กลไกกฎหมายและการบริหารงานปกครอง โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เข้าร่วมประชุมเมื่อวันศุกร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๙ เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาปัจจัยอันตรายทางการบินโดยกฎหมายและการบริหารงานปกครองในส่วนของปัญหาการจุดบั้งไฟ การปล่อยโคลมลอยและโคลมควัน โดยให้มีการปรับปรุงกลไกทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีการนำไปบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๗๗ และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น รวมทั้งกำกับ/ควบคุมการจุดบั้งไฟ การปล่อยโคลมลอยและโคลมควันในพื้นที่และระยะสูงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ต่อมาเมื่อวันศุกร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ กระทรวงยุติธรรม โดยรองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานการประชุมการแก้ไขปัญหาปัจจัยอันตรายทางการบิน “ปัญหาการจุดบั้งไฟ การปล่อยโคลมลอย/โคลมควัน” เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการแก้ไขปัญหา กำหนดมาตรการและแนวทางที่เหมาะสมจะเป็นการลดความเสี่ยงที่เป็นปัจจัยอันตรายทางการบินและอากาศยานของประเทศไทย และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการเดินทางทางอากาศและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทย โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๔ ชั้น ๘ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ

บวท. ขอเสนอแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ภาครัฐ โดยกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงกลไกทางกฎหมายให้การนำไปบังคับใช้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุง บูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กฎหมายต่าง ๆ มีมาตรฐาน/หลักเกณฑ์ชัดเจน สอดคล้อง เชื่อมโยง และสนับสนุนซึ่งกันและกันในการป้องกันควบคุมและการปราบปราม/บรรเทาเยียวยา ขจัดช่องว่างทางกฎหมาย และความจำเป็นในการตีความ ตั้งแต่การจำแนกประเภทให้บั้งไฟ/โคมลอยเป็นวัตถุอันตราย และให้ครอบคลุม ขั้นตอนเกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการให้การอนุญาต ใช้วัสดุ/ดินปืน ผลิต จัดซื้อ ครอบครอง และการทำกิจกรรม ตลอดจนมีบทลงโทษที่ชัดเจน รวมถึงตอบสนองต่อเจตนารมณ์ที่ต้องการทำให้กิจการบินของประเทศมีความปลอดภัย

(๒) ดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายจากผู้รับผิดชอบทุกด้านที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการให้การอนุญาต วัสดุ/ดินปืน ผลิต จัดซื้อ ครอบครอง และทำกิจกรรม และบังคับใช้กฎหมายทั้งในเชิงปราบปราม เช่น พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ หรือในเชิงป้องกันและบรรเทา/เยียวยาผลกระทบ/อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมจุดบั้งไฟ/ปล่อยโคมลอย

(๓) ส่งเสริมให้วัฒนธรรมประเพณีบุญบั้งไฟ และการปล่อยโคมลอย/โคมควันอยู่คู่กับชุมชนต่อไปอย่างที่เป็นมาตั้งแต่อดีต ภายใต้การกำกับ/ควบคุมให้การจัดกิจกรรมยิงบั้งไฟและปล่อยโคมลอย/โคมควันดำเนินไปในพื้นที่และระยะสูงที่กำหนดไว้

(๔) สื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนตระหนักถึงผลกระทบร้ายแรงที่จะตามมาหากเกิดอุบัติเหตุอากาศยานจากการยิงบั้งไฟและปล่อยโคมลอย/โคมควัน และตระหนักถึงการที่มีกฎหมาย/บทลงโทษที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงในการกระทำผิดกฎหมายโดยไม่รู้/ไม่เจตนา และรวมถึงการให้ข้อมูลภาครัฐในการช่วยสืบค้นกรณีฝ่าฝืน

๔.๑๐ รองปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการร่วมประสานและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การป้องกันและลดความเสี่ยงอันตรายต่อการบินและอากาศยานจากการปล่อยโคมลอย/โคมควันและการจุดบั้งไฟ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมท่าอากาศยาน บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด กระทรวงมหาดไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานกิจการยุติธรรม สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และบริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปล่อยโคมลอย โคมควันและการจุดบั้งไฟ ประสานและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย และติดตามความคืบหน้าผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง

๔.๑๑ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๗/๒๕๕๙ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ มีการออกมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ได้จัดประชุมติดตามการแก้ปัญหาภัยด้านการบิน หลังจากที่นายกรัฐมนตรีประกาศให้มีผลบังคับใช้ มาตรา ๔๔ แล้ว ทางสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ต้องปฏิบัติตามร่างคำสั่งในข้อ ๒ ที่ว่าด้วย ให้จังหวัดจัดทำประกาศจังหวัดเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและการรักษาความปลอดภัยและการดูแลรักษา ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในการจุดและปล่อยหรือกระทำการอย่างใดเพื่อให้บั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ขึ้นไปสู่อากาศ

๔.๑๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เป็นประธานการประชุม เพื่อจัดทำร่างประกาศจังหวัด เรื่องมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ หรือวัตถุอื่นใด ที่คล้ายคลึงกันขึ้นไปสู่อากาศ ณ ห้องประชุมที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัด หนองคาย ในวันอังคารที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยมีผู้แทนจาก บวท. ที่เกี่ยวข้อง คือ คุณสันติเวช ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา และคุณจิราภรณ์ ใช้เทียมวงษ์ ศูนย์ควบคุมการบินอุดรธานี (ศอ.บภ๒.) เข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการจัดทำร่างประกาศจังหวัดหนองคาย โดยได้มีการออกมาตรการและให้ บวท. พิจารณาขนาดของบั้งไฟ ซึ่งในส่วนของ บวท. ไม่สามารถกำหนดได้ว่าขนาดของบั้งไฟจะเป็นเท่าไร ส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับพื้นที่ เส้นทางบินระหว่างเวียงจันทน์กับหนองคาย วันเวลา สถานที่ในการจุด โดย ศอ.บภ.๒ ขอให้มีการประชาสัมพันธ์ แต่ละจังหวัดก่อนการจุดบั้งไฟและลงนามโดยผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

๔.๑๓ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ คุณวรารุช ทรัพย์พันธ์ ผู้อำนวยการใหญ่ (ภูมิภาคและศูนย์ประกอบการ) คุณชวลิต จันทหาร ผู้อำนวยการสนับสนุนศูนย์ควบคุมจราจรทางอากาศเขตประชิดสนามบินภูมิภาค และ คุณเกียรติศักดิ์ เรียงวัฒนา ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมการบินเชียงใหม่ เข้าร่วมการประชุมมาตรการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควัน หรือวัตถุอื่นใด ที่คล้ายคลึงกันขึ้นไปสู่อากาศ โดยมีคุณปวิณ ชำนิประศาสน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานการประชุม ณ ห้องราชพฤกษ์ ๑ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา จังหวัด เชียงใหม่ โดยมีนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้าร่วมประชุมหารือเรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนจากการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควันหรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกันขึ้น ไปสู่อากาศ และประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่อง ประกาศจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับการจุดและปล่อยบั้งไฟ พลุฯ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้ว

กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้สำนักนิติการดำเนินการจัดทำประกาศจังหวัด เพื่อออกประกาศ ให้ทุกจังหวัดกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและการรักษาความปลอดภัยและการดูแลรักษาความสงบ เรียบร้อยของประชาชน ในการจุดและปล่อยหรือกระทำการอย่างใดเพื่อให้บั้งไฟ พลุ ตะไล โคมลอย โคมไฟ โคมควันหรือวัตถุอื่นใดที่คล้ายคลึงกันขึ้นไปสู่อากาศ โดยให้แต่ละจังหวัดเป็นผู้ออกประกาศเอง ซึ่งจากการ ติดตามการออกประกาศจังหวัด ณ วันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีจังหวัดที่ได้ออกประกาศเรียบร้อยแล้ว จำนวนทั้งสิ้น ๓๑ ฉบับ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี สกลนคร พิจิตร อยุธยา เลย ชลบุรี ยะลา เพชรบุรี ชุมพร สุรินทร์ นครปฐม สมุทรปราการ ระนอง นครพนม บึงกาฬ ลำปาง ลพบุรี มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด สระบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก อุทัยธานี ตราด ราชบุรี เชียงราย หนองคาย ปัตตานี สระแก้ว อ่างทอง และต่อมา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑๔ ฉบับ ได้แก่ พะเยา กาญจนบุรี กำแพงเพชร บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุโขทัย นครศรีธรรมราช มุกดาหาร กระบี่ ภูเก็ต นราธิวาส สตูล ตรัง พังงา